

RAADSVOORSTEL MET BESLUIT

Raadsvergadering	: 26-05-2025
Agendapunt	:
Onderwerp	: Regionale visie op wonen, zorg en welzijn Zuidoost Fryslân
Portefeuillehouder	: Libbe de Vries / Marcel van Opzeeland

Beetsterzwaag, 8 april 2025

Voorstel

1. De Regionale visie wonen, zorg en welzijn Zuidoost Fryslân vast te stellen.

Inleiding

Vanuit het akkoord 'Samen voor Wonen en Zorg in Friesland (2023)' en de regionale woondeal Zuidoost Fryslân (2023-2030) is de afspraak gemaakt om een (regionale) woonzorgvisie op te stellen. Het opstellen van een woonzorgvisie wordt ook geborgd in de aankomende Wet versterking regie volkshuisvesting. Deze regionale visie op wonen, zorg en welzijn in Zuidoost Fryslân geeft hier invulling aan.

In de visie besteden we aandacht aan verschillende aandachtsgroepen zoals ouderen, inwoners met een psychische kwetsbaarheid en inwoners die uitstromen uit een instelling (bijvoorbeeld beschermd wonen). Voor al deze groepen willen we passende zorg en ondersteuning borgen voor de toekomst. Hierbij is zo lang mogelijk thuis wonen ons regionale maar ook op Rijksniveau het uitgangspunt. Deze visie vervangt niet ons huidige woonbeleid 'Woonvisie gemeente Opsterland Volkshuisvestingsprogramma, vastgesteld op 18 september 2023. Deze visie geeft verdere invulling aan het hoofdstuk "Wonen welzijn zorg: senioren en bijzondere doelgroepen".

De visie is in regionaal verband opgesteld samen met de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Smallingerland en Heerenveen. Deze visie wordt gelijktijdig aan alle vijf raden ter vaststelling voorgelegd.

Beoogd effect en/of resultaat

Met de regionale visie wonen, zorg en welzijn spelen we in op het veranderende zorglandschap en de trend dat ouderen en zorgbehoevenden steeds langer thuis wonen, maar ook ouder worden. De visie zorgt ervoor dat we als regio en op gemeenteniveau aan de slag kunnen om zo lang mogelijk thuis wonen te ondersteunen en te organiseren. Deze visie zorgt voor samenhang met andere gemeentelijke ontwikkelingen en geborgde samenwerking met relevante stakeholders.

Argumenten

1.1 We zien grote opgaven op ons afkomen

Zuidoost Fryslân wordt geconfronteerd met een (dubbele) vergrijzing. Ouderen worden steeds ouder en wonen langer thuis. Ook met een (zware) zorgvraag. Dat vraagt om geschikte woningen. Zorgpersoneel wordt steeds schaarser, net als de beschikbaarheid van mantelzorgers. We zullen de zorg anders moeten organiseren om ervoor te zorgen dat degene die het nodig heeft de zorg ook ontvangt. Met daaraan gekoppeld een opgave voor welzijn. We verwachten dat inwoners zelf meer met en voor elkaar gaan organiseren om de maatschappij draaiende te houden. In deze visie geven we aan wat we als regio gaan doen om dit te organiseren.

Een gezamenlijke visie helpt bij het anticiperen op deze veranderingen door te zorgen voor de passende voorzieningen (zoals zorggeschikte woningen, toegankelijke zorg en passende woonomstandigheden). Hierdoor kunnen ouderen en andere inwoners met een zorg- en ondersteuningsvraag van goede zorg en een comfortabele woonomgeving blijven genieten.

1.2 Door deze visie wonen inwoners met een zorg- en ondersteuningsbehoefte fijn in de regio Zuidoost Fryslân

De bestaande zorg- en ondersteuningsinfrastructuur is niet toekomst bestendig. Met deze visie hebben we inzichtelijk gemaakt waar de kansen en belemmeringen liggen. Deze visie is een onderdeel in het houdbaarheidsvraagstuk rondom zorg-, welzijn en wonen van inwoners met een zorg- en ondersteuningsvraag. We werken aan passende woningen op een passende locatie met passende zorg- en ondersteuning. Dit doen we door in te zetten op:

- Het versterken van de mienskip door het ondersteunen van initiatieven en investeren in welzijn;
- Het zorgaanbod efficiënter inzetten;
- Het langer of weer zelfstandig thuis wonen te bewerkstelligen. Onder andere door geschikte woningen toe te voegen in de nieuwbouw en bestaande woningen indien mogelijk aan te passen (al dan niet door de woningeigenaar);
- Het organiseren van opvang en uitstroom aandachtsgroepen met onder andere een zachte landing.

Deze speerpunten werken we verder uit op gemeentelijk niveau in een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma wordt door het college vastgesteld.

1.3. We hebben regionale afspraken gemaakt om te komen tot deze visie op wonen, welzijn en zorg

In februari 2023 hebben de gemeenten het akkoord 'Samen voor Wonen en Zorg in Friesland' getekend. Daarin is overeengekomen dat we - per regio - een visie wonen, welzijn en zorg opstellen. En hieraan gezamenlijk uitvoering geven in een uitvoeringsprogramma. Daarnaast hebben we ook in de getekende woondeal Zuidoost Fryslân (2022-2030) afgesproken om een regionale woonzorgvisie op te stellen. Met deze regionale visie op wonen, welzijn en zorg voldoen we aan deze (boven)regionale afspraken.

1.4 Een gezamenlijke visie betekent ook commitment om gezamenlijk aan de slag te gaan

Het is niet alleen een gemeentelijke visie. Relevante stakeholders zoals huurdersverenigingen, woningcorporaties, welzijnsorganisatie, zorgorganisaties, ouderenbonden, adviesraden etc. hebben

hun aandeel geleverd in de totstandkoming. Door krachten te bundelen scheppen we kaders om zo lang mogelijk thuis wonen mogelijk te maken. Door een gezamenlijke visie vast te stellen, kunnen alle partijen dezelfde doelstellingen en uitgangspunten hanteren. Dit voorkomt versnippering van beleid en zorgt voor een meer gecoördineerde en gestroomlijnde uitvoering, waardoor de impact van de ingezette middelen groter is. Een volgende stap is het opstellen van een gemeentelijk en regionaal uitvoeringsprogramma horend bij deze visie.

1.5 We voldoen hiermee aan de wettelijke verplichting vanuit de nog vast te stellen 'Wet versterking regie volkshuisvesting'

Het Rijk stuurt op meer regie op de woon(zorg)opgave. In de (al gepubliceerde, maar nog niet aangenomen) 'Wet versterking regie op de volkshuisvesting' en de Rijksprogramma's 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en Zorg voor ouderen' is uitvoerig aandacht voor wonen in combinatie met een zorg- of ondersteuningsvraag. Uit het wetsvoorstel vloeit voort dat iedere gemeente twee jaar na ingang van de wet een volkshuisvestingsprogramma heeft opgesteld met daarin een integrale afweging voor verschillende doelgroepen. Deze wet wordt naar verwachting juli 2025 aangenomen.

In het volkshuisvestingsprogramma moet een integrale afweging opgenomen worden voor de woonbehoefte van aandachtsgroepen zoals ouderen, mensen met een beperking of psychische kwetsbaarheid en uitstromers uit instellingen.

1.6 De Adviesraad Sociaal Domein kan zich vinden in deze visie

Wel doet de Adviesraad nog de suggestie voor de uitwerking van het gemeentelijk uitvoeringsprogramma. Deze nemen we in dit proces mee.

Kanttelingen

1.1 Deze visie is niet het enige antwoord op de (houdbaarheids)vraagstukken diespelen op het gebied van wonen en zorg

We werken samen met allerlei partijen en organisaties, zoals benoemd onder argument 1.4. We zijn mede afhankelijk van de inzet van deze partijen. Personeelstekort in de uitvoering van de Wet langdurige zorg is bijvoorbeeld een domein waarin onze invloedssfeer beperkt is. Met Domein Overstijgende Samenwerking en een eensluidend accommodatiebeleid, dorpenbeleid, inkoop van Wmo voorzieningen, het versterken van welzijn in de dorpen en 'de juiste woningen in de juiste dorpen' gaan we de samenhang tussen de beleidsvelden en domeinen optimaliseren en bewaken.

1.2 Het is nog niet inzichtelijk welke investeringen voor het uitvoeringsprogramma gedaan moeten worden

In het uitvoeringsprogramma staat per opgave met welke maatregelen en activiteiten in de periode tot en met 2030 concreet vorm wordt gegeven aan de doelen die worden beschreven in de visie. We werken daarbij uit welke partijen verantwoordelijk en betrokken zijn, wat het tijdspad is en wat het beoogde resultaat is.

Middelen

Met de visie wonen, welzijn en zorg vragen we geen additionele financiële middelen. Het nader uit te werken en door het college vast te stellen uitvoeringsprogramma bevat voorgenomen acties voor de komende jaren tot en met 2030. In de financiële paragraaf van het uitvoeringsprogramma geven we

de huidige ambtelijke capaciteit en beschikbare budgetten voor wonen, welzijn en zorg voor de komende jaren weer. Ook maken we een inschatting van de benodigde financiën om het uitvoeringsprogramma uit te voeren. Indien blijkt dat er extra financiële middelen nodig zijn, dan leggen we dit via de reguliere begrotingscyclus ter besluitvorming voor aan uw raad.

SDG's

Deze visie is met name van positieve invloed op de SDG's 3, 11 en 17.

SDG 3: Goede Gezondheid en Welzijn - Het ontwikkelen van een visie voor wonen, welzijn en zorg bevordert de gezondheid en het welzijn van de inwoners, vooral in zorgbehoeftige situaties.

SDG 11: Duurzame Steden en Gemeenschappen - Het beleid draagt bij aan het creëren van duurzame, inclusieve en veilige gemeenschappen door de woon- en zorgomstandigheden te verbeteren.

SDG 17: Partnerschap om Doelen te Bereiken - Het akkoord 'Samen voor Wonen en Zorg in Friesland' versterkt samenwerking tussen gemeenten, regionale partners en andere belanghebbenden om gezamenlijke doelen op het gebied van wonen, welzijn en zorg te realiseren.

Evaluatie

De evaluatie van deze visie krijgt een plek in het lokale uitvoeringsprogramma. De partijen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de visie krijgen een nader te bepalen rol in de evaluatie.

Bijlagen

1. Regionale visie op wonen, welzijn en zorg Zuidoost Fryslân (doc.nr. 0086562511)
2. Woonzorganalyse Zuidoost Fryslân (doc.nr. 0086562517)
3. Huisvestingsopgave ouderen (doc.nr. 0086562510)
4. Reactie nota marktpartijen (doc.nr. 0086562508)
5. Brief adviesraad sociaal domein Opsterland (doc.nr. 0086562518)
6. Brief reactie adviesraad sociaal domein Opsterland (doc.nr. 0086562530)

Vertrouwelijke stukken ter inzage gelegd voor raadsleden

1. Geen.

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De gemeentesecretaris, De burgemeester,

Sandra van 't Hooge Andries Bouwman

Team	: Ontwikkeling sociaal domein / Wonen en werken
Behandelend ambtenaar	: Petronella Stroop / Hinke Veenstra
Telefoonnummer	: 0512-386222
Emailadres	: Petronella.stroop@opsterland.nl hinke.veenstra@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering : 26-05-2025
Agendapunt :
Onderwerp : Regionale visie op wonen, welzijn en zorg Zuidoost Fryslân

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 8 april 2025,

1. De Regionale visie wonen, zorg en welzijn Zuidoost Fryslân vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 26-05-2025.

De griffier,

De voorzitter,

Laura Meijer

Andries Bouwman